

Llei 23/1983, de 21 de novembre, de política territorial

(DOGC 385, de 30 de novembre de 1983)

NOTA. En aquest text s'han introduït les correccions d'errada publicades en el DOGC.

EL PRESIDENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de Catalunya ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que estableix l'article 33.2 de l'Estatut d'Autonomia, promulgo la següent

LLEI

El desenvolupament econòmic modern ha anat lligat a tot de canvis profunds en la distribució de la població i de les activitats en el territori. L'augment de pes relatiu de la indústria i dels serveis ha significat un ràpid creixement de les zones del litoral i del pre-litoral, sobretot dels nuclis urbans, així com un procés de despoblament d'una gran part de la Catalunya interior.

Actualment aquesta tendència de despoblament no s'ha aturat, si bé cal subratllar que n'hi ha una part significativa que no es pot atribuir al desviament del treball des del sector agrícola cap a altres sectors -com en general se segueix dels progressos tècnics-, sinó que respon a l'existència d'uns nivells de renda i de qualitat de la vida que sovint es demostren inadequats al món rural i al dinamisme real -però insuficient- dels nuclis urbans de la Catalunya interior.

D'altra banda, determinades zones de la Catalunya litoral pateixen problemes de congestió, amb el consegüent impacte negatiu sobre la qualitat de vida i sobre l'eficàcia de les activitats econòmiques.

Per això cal emprendre una política equilibradora que afavoreixi l'extensió, per tot el territori, dels nivells de renda i de qualitat de la vida adequats i que, impulsant l'aprofitament racional dels recursos locals disponibles, corregeixi la tendència que mena al debilitament i al desaprofitament del territori, d'una banda, i a l'excessiva concentració de població i d'activitats de l'altra.

Els objectius d'aquesta Llei són, doncs, diversos. En primer lloc, fomentar una distribució equilibrada del creixement per tal d'assolir uns nivells de renda adequats a tot el territori. En segon lloc, promoure un creixement ordenat des del punt de vista de les implantacions sobre el territori per tal d'afavorir una eficàcia més gran de les activitats econòmiques i una millor qualitat de la vida. En tercer lloc, afavorir el creixement econòmic de Catalunya i lluitar contra l'atur.

Els instruments que aquesta Llei crea, concordants amb els dits objectius, són destinats a potenciar i a ordenar el creixement. En aquest últim àmbit, els instruments previstos han de constituir un marc per a l'aplicació de la legislació urbanística mitjançant la qual cal arribar a la qualificació oportuna del sòl.

L'article 40 de la Constitució espanyola determina que els poders públics han de promoure les condicions favorables al progrés social i econòmic i a una distribució més equitativa de les rendes regionals i personals. L'article 45 determina que els poders públics han de vetllar per la utilització racional de tots els recursos naturals amb l'objectiu de protegir i millorar la qualitat de la vida i de defensar i restablir el medi.

És convenient, doncs, que la Generalitat de Catalunya, desplegui una política territorial que assumeixi l'objectiu d'assolir uns nivells adequats de renda i de qualitat de la vida en tot el territori, d'acord amb el que defineix la Constitució, fent ús de les competències que li atribueix l'Estatut de Catalunya, especialment l'article 9.9.

Capítol I Disposicions generals

Article 1

-1 Aquesta Llei té per objecte d'establir les directrius d'ordenació del territori català i de les accions administratives amb incidència territorial a Catalunya, per tal de corregir els desequilibris que s'hi produeixen i assolir un benestar més gran de la població.

-2 Les mesures d'acció territorial s'han de dur a la pràctica d'acord amb els diversos instruments de planificació i amb aquesta Llei.

Article 2

-1 L'Administració de la Generalitat, aplicant les prescripcions d'aquesta Llei ha de prendre les mesures necessàries per a assegurar la utilització adequada del territori i per a promoure el desenvolupament socio-econòmic amb criteris d'equilibris social i territorial.

-2 Les entitats locals han de participar en l'assoliment dels objectius d'aquesta Llei mitjançant l'exercici de les competències que els són pròpies.

-3 En les actuacions regulades per aquesta Llei s'han d'observar també les prescripcions de la legislació especial que són aplicables als diversos sectors implicats.

Article 3

Les mesures que adoptarà l'Administració de la Generalitat en el marc d'aquesta Llei han d'ésser les adequades per a:

- a) Fomentar el creixement econòmic, l'augment del nivell de vida i la millora de la qualitat de la vida especialment a les zones del territori que pateixen problemes de despoblament, de regressió o d'estancament.
- b) Regular el creixement econòmic i d'activitats a les zones que pateixen problemes de congestió, a fi de millorar-hi la qualitat de la vida.
- c) Fomentar una qualitat de la vida millor en tot el territori.

Capítol II

El Pla Territorial General

Article 4

-1 El Pla Territorial General ha de definir els objectius d'equilibri territorial d'interès general per a Catalunya i ha d'ésser el marc orientador de les accions que s'emprendran per a crear les condicions adequades per a atreure l'activitat econòmica als espais territorials idonis.

-2 El Pla Territorial General ha de tenir per àmbit d'aplicació tot el territori de Catalunya.

Article 5

-1 El Pla Territorial General ha d'incloure les determinacions següents:

- a) La definició de les zones del territori amb característiques homogènies per raó del potencial de desenvolupament i de la situació socio-econòmica.
- b) La indicació dels nuclis de població que, per les seves característiques, hauran d'exercir una funció impulsora i reequilibradora.
- c) La determinació dels espais i dels elements naturals que cal conservar per raó d'interès general referida a tot el territori.
- d) La definició de les terres d'ús agrícola o forestal d'especial interès que cal conservar o ampliar per les seves característiques d'extensió, de situació i de fertilitat.
- e) La previsió de l'emplaçament de grans infraestructures, especialment de comunicacions, de sanejament i energètiques i d'equipament d'interès general.
- f) La indicació de les àrees del territori en les quals cal promoure usos específics.
- g) La definició dels àmbits d'aplicació dels plans territorials parcials que s'hauran d'adequar als àmbits establerts en la divisió territorial de Catalunya; es poden agrupar unitats comarcals, però en cap cas no es poden dividir.

-2 Les determinacions del Pla Territorial General s'han d'establir en els documents següents:

- a) Els estudis d'informació, amb els plànols corresponents.
- b) La memòria explicativa del Pla, amb l'enumeració de les mesures previstes, així com dels objectius.
- c) L'expressió gràfica del Pla.
- d) L'estudi econòmic i financer.

Article 6

En la definició de les zones a què es refereix l'article 5.1.a) s'han d'establir com a mínim les categories següents:

- a) Zones deprimides: territoris amb nivell de renda relativament baix, amb tendència al despoblament o amb

problemes d'estancament econòmic.

b) Zones de desenvolupament: territoris on el creixement es produeix espontàniament i que tenen capacitat de continuar creixent ordenadament.

c) Zones congestionades: territoris on l'elevada densitat de població i d'activitats crea diseconomies i problemes creixents de qualitat de la vida.

Article 7

Als efectes del que preveu l'article 5.1.b), s'han de diferenciar, com a mínim, els tipus de nucli de població següents:

a) Nuclis amb capacitat de creixement situats en zones de desenvolupament i amb capacitat d'afavorir la concentració d'activitats i d'economies externes.

b) Nuclis de concentració situats en zones deprimides.

c) Nuclis especialment aptes per a establir-hi equipaments d'àmbit supramunicipal.

d) Nuclis que poden tenir una funció de reequilibri i de descentralització en l'àmbit de zones fortament congestionades.

Article 8

-1 El Consell Executiu, vist un informe de la Comissió de Coordinació de Política Territorial i després d'una anàlisi ponderada de les diverses alternatives possibles, adoptarà un acord en el qual concretarà les finalitats i els objectius polítics del projecte del Pla Territorial General. L'acord ha d'indicar també els terminis d'iniciació i de realització dels treballs i s'ha de publicar en el Diari Oficial de la Generalitat.

-2 L'elaboració del projecte del Pla Territorial General correspon al Departament de Política Territorial i Obres Públiques, d'acord amb els altres Departaments.

-3 En el procediment de formulació del Pla Territorial General cal tenir en compte les previsions de l'Administració de l'Estat en les matèries de competència seva.

-4 El projecte del Pla Territorial General ha d'ésser sotmès a la consideració de les institucions i dels organismes següents:

a) L'Administració de l'Estat, mitjançant la Delegació General del Govern.

b) Les entitats locals supramunicipals amb finalitats generals.

c) Els municipis.

-5 Es crea la Comissió de Coordinació de la Política Territorial, dependent del President de la Generalitat de Catalunya, que es compon d'un representant de cadascun dels Departaments de la Presidència, de Governació, d'Economia i Finances, de Política Territorial i Obres Públiques, d'Agricultura, Ramaderia i Pesca i de Treball.

-6 El Departament de Política Territorial i Obres Públiques ha de trametre el projecte de Pla Territorial General a la Comissió de Coordinació de la Política Territorial, que n'ha d'elaborar un dictamen per al Consell Executiu.

-7 El Consell Executiu, mitjançant el projecte de llei corresponent, ha de proposar al Parlament l'aprovació del Pla Territorial General.

Article 9

-1 Correspon al Parlament l'aprovació del Pla Territorial General, així com la dels projectes de modificació si són considerats com a tals pel mateix Parlament.

-2 Cada dos anys el Consell Executiu ha de redactar una memòria sobre l'aplicació del Pla Territorial General i donar compte al Parlament de l'acompliment de les previsions del Pla i del seu desenvolupament en plans territorials parcials.

-3 El Consell Executiu ha de redactar un programa anual o plurianual per a la realització de les determinacions principals del Pla Territorial General de Catalunya, el qual programa s'ha d'incorporar als Pressupostos de la Generalitat i ha d'ésser aprovat pel Parlament conjuntament amb aquests.

Aquest article ha estat derogat per la Llei 1/1995, de 16 de març

Article 10

Al començament de cada legislatura s'han de revisar i modificar, si escau, les bases d'actuació assenyalades inicialment i els objectius.

Aquest article ha estat derogat per la Llei 1/1995, de 16 de març

Article 11

-1 El Pla Territorial General defineix el marc de coherència de tots els plans, programes o accions amb incidència territorial, els quals n'han de tenir en compte les orientacions.

- 2 De manera particular, els plans territorials parcials han de desplegar les determinacions del Pla Territorial General de Catalunya, precisant-ne l'abast però no alterant-ne les prescripcions.
- 3 Els plans sectorials previstos en aquesta Llei s'han d'adaptar a les orientacions dels plans territorials, cosa que caldrà justificar expressament.
- 4 Els plans d'ordenació urbanística han d'ésser coherents amb les determinacions del Pla Territorial General i dels plans territorials parcials i facilitar-ne l'acompliment.

Capítol III

Els plans territorials parcials

Article 12

- 1 Els plans territorials parcials defineixen els objectius d'equilibri d'una part del territori de Catalunya i són el marc orientador de les accions que s'emprendran.
- 2 L'àmbit dels plans territorials parcials és com a mínim d'extensió comarcal, i pot agrupar les unitats comarcals establertes en la divisió territorial de Catalunya, però en cap cas no les pot dividir.
- 3 Els plans territorials parcials s'han d'adaptar al Pla Territorial General de Catalunya i constituir-ne l'esplanació en la part del territori que afecten.
- 4 Només es formularan plans territorials parcials quan ho preveurà expressament el Pla Territorial General o quan el Consell Executiu ho determinarà.

Article 13

- 1 Els plans territorials parcials han d'incloure com a mínim:
  - a) La definició dels nuclis especialment aptes per a establir-hi equipaments d'interès comarcal.
  - b) L'assenyalament dels espais d'interès natural.
  - c) La definició de les terres d'ús agrícola o forestal d'especial interès que cal conservar o ampliar per les seves característiques d'extensió, de situació i de fertilitat.
  - d) L'emplaçament d'infraestructures.
  - e) Les àrees de protecció de construccions i d'espais naturals d'interès històric-artístic.
  - f) Les previsions de desenvolupament socio-econòmic.
  - g) Les determinacions per a la planificació urbanística.
- 2 Les determinacions dels plans territorials parcials s'han de concretar en els documents següents:
  - a) Els estudis i els plànols d'informació.
  - b) La memòria explicativa del pla, amb la definició de les accions territorials prioritàries en relació amb els objectius.
  - c) L'estudi econòmic i financer de valoració de les accions territorials prioritàries.
  - d) Els plànols i les normes d'ordenació.

Article 14

- 1 L'acord de formulació de plans territorials parcials ha d'ésser adoptat pel Consell Executiu a proposta del Departament de Política Territorial i Obres Públiques o, si escau, a iniciativa de les entitats locals incloses en un dels àmbits definits pel Pla Territorial General.
Perquè les entitats locals puguin exercir aquesta iniciativa caldrà com a mínim l'acord dels dos terços dels municipis afectats i que aquests representin els dos terços de la població de l'àmbit.
- 2 L'elaboració dels plans territorials parcials correspon al Departament de Política Territorial de la Generalitat o als ens locals de la zona afectada, en la forma establerta per reglament. En qualsevol cas s'hi ha de garantir la participació dels Departaments de la Generalitat i de les entitats locals afectades. S'ha de consultar, si escau, l'Administració de l'Estat. El projecte del pla s'ha de sotmetre a informació pública.
- 3 L'aprovació inicial i provisional dels plans territorials parcials correspon al Departament de Política Territorial o a les entitats locals que l'han elaborat, segons el procediment establert per reglament. L'aprovació definitiva dels plans parcials correspon al Consell Executiu, vist un dictamen de la Comissió de Coordinació de la Política Territorial.

Article 15

- 1 En la modificació dels plans territorials parcials s'han d'observar els mateixos tràmits previstos per a elaborar-los.
- 2 Si el Pla Territorial General sofreix modificacions, els plans territorials parcials s'hauran d'adaptar a la redacció definitiva d'aquest.

Article 16

- 1 Els espais naturals i les terres agrícoles qualificats d'especial protecció als plans territorials parcials no

poden ésser dedicats a utilitzacions que impliquin transformació de la seva destinació o naturalesa o bé que lesionin el valor específic que es vulgui protegir.

-2 Els sòls en què es preveu de situar-hi infraestructures han d'ésser afectats a la finalitat corresponent.

Capítol IV

Els plans territorials sectorials

Article 17

Els plans d'incidència territorial que elaboran els Departaments de la Generalitat tindran el caràcter de plans territorials sectorials i es formularan quan el Consell Executiu ho determinarà.

Article 18

-1 Els plans territorials sectorials han de contenir una estimació dels recursos disponibles, de les necessitats i dels dèficits, territorialitzats en el sector corresponent.

També han de contenir la determinació de les prioritats d'actuació i la definició d'estàndards i normes de distribució territorial.

-2 Els plans territorials sectorials han de tenir com a àmbit d'aplicació tot el territori de Catalunya.

Article 19

-1 L'aprovació dels plans territorials sectorials correspon al Consell Executiu.

-2 Correspon a cada Departament:

a) Elaborar els plans territorials sectorials de competència seva.

b) Consultar els organismes adequats sobre la idoneïtat dels plans.

c) Proposar al Consell Executiu l'aprovació dels plans.

-3 El Departament de Política Territorial i Obres Públiques ha de col·laborar amb el Departament responsable en l'elaboració del pla sectorial i emetre'n un informe preceptiu.

Capítol V

Actuació pública

Article 20

-1 Correspon a cada Departament de la Generalitat de portar a terme les inversions i les actuacions de competència seva en l'execució dels plans territorials.

-2 Les entitats locals han de portar a terme les inversions i les actuacions corresponents en l'àmbit de les seves competències.

Article 21

El Consell Executiu, vist un informe de la Comissió creada pel paràgraf 5 de l'article 8, ha d'establir les mesures de coordinació pertinents amb els plans i amb els programes de col·laboració de la Generalitat amb les corporacions locals, així com amb els plans i amb els programes gestionats per les entitats locals supramunicipals.

Article 22

Si no hi ha cap entitat local amb competència sobre tota la zona afectada per a portar a terme els plans territorials parcials, es promourà, si escau, la constitució d'una mancomunitat o una agrupació de municipis o de comarques.

Article 23

Les actuacions que tenen per objectiu de contribuir al reequilibri territorial d'han d'adoptar en funció d'un diagnòstic dels dèficits i de les potencialitats de la zona i sempre d'acord amb els plans aprovats.

Article 24

El Consell Executiu ha de prendre les mesures necessàries perquè les empreses i els serveis públics ajustin les seves actuacions a les determinacions del Pla Territorial General, dels plans parcials i dels plans sectorials.

Capítol VI

Instruments de foment i d'orientació

Article 25

- 1 Es poden concedir subvencions i estímuls fiscals per a ampliar o per a crear activitats privades de caire industrial, artesanal, turístic, agrícola, ramader i per a millorar la productivitat d'explotacions existents de caire agrícola, ramader i forestal.
- 2 Es poden concedir també subvencions i estímuls fiscals al trasllat d'indústries de zones congestionades a zones deprimides o a nuclis amb capacitat de creixement situats en zones de desenvolupament.
- 3 Les subvencions i els estímuls fiscals s'han de concedir d'acord amb els principis de publicitat, d'igualtat i d'especificitat.
- 4 Tenen prioritat les activitats que s'ajusten en el grau més alt als objectius d'aquesta Llei i a les determinacions dels plans territorials.
- 5 En tots els casos és un requisit imprescindible la viabilitat econòmica a termini mitjà de les ampliacions o de les noves activitats o bé la viabilitat dels projectes de millorament, que han d'ésser examinats expressament, i la comprovació que la subvenció o l'estímul fiscal s'apliquen al fi per al qual han estat concedits.
- 6 Les subvencions i els estímuls fiscals poden tenir imports variables segons el tipus de zona i d'activitat, dins els límits determinats per reglament.

Article 26

- 1 Especialment es poden concedir subvencions o estímuls fiscals a activitats noves o a l'ampliació de les actuals, si es localitzen en zones deprimides. S'ha de considerar com a factor fonamental el nombre de llocs de treball permanents creats i valorar la capacitat de crear-ne indirectament.
- 2 Les subvencions o els estímuls fiscals al millorament de la productivitat de les explotacions agrícoles, ramaderes o forestals s'han de concedir preferentment si aquestes es localitzen en zones deprimides i tenen un significat estratègic en l'estructura econòmica d'una àrea del territori i, encara, si l'activitat és sotmesa a desavantatges relatius. Són preferents també les que, tot augmentant la productivitat, incrementen l'ocupació de mà d'obra.

Article 27

- 1 Les emissions de valors d'empreses destinades a finançar inversions de primer establiment o d'ampliació d'instal·lacions en zones deprimides o de desenvolupament poden ésser qualificades com a computables dins el coeficient d'inversió obligatòria de les Caixes d'Estalvis.
- 2 Els préstecs poden ésser qualificats, així mateix, de regulació especial en relació amb el subcoeficient corresponent d'inversions obligatòries de les Caixes d'Estalvis.

Article 28

Les noves activitats industrials i comercials promogudes en zones molt congestionades que contribueixen a agreujar la congestió poden ésser sotmeses a gravàmens especials. Una llei del Parlament ha de regular les condicions d'aquests.

Disposició transitòria

Pel que fa a l'àmbit comarcal a què es refereix aquesta Llei, s'entendrà que l'espai geogràfic ocupat per cada comarca és l'establert en la divisió comarcal decretada el 23 de desembre de 1936, mentre la llei de divisió territorial de Catalunya de què parla l'article 5.3 de l'Estatut i la legislació que en matèria de règim local elaborarà el Parlament en ús de la competència que li atribueix l'article 9.8 de l'Estatut no ho hauran disposat altrament.

Disposicions finals

Primera

S'autoritza el Consell Executiu perquè dicti les disposicions necessàries per a desplegar i aplicar aquesta llei.

Segona

Dins les competències de la Generalitat, resten sense efecte les disposicions que s'oposin al que estableix aquesta llei. Abans de sis mesos el Consell Executiu ha de publicar un decret que precisi l'abast d'aquesta disposició.

Per tant, ordeno que tots els ciutadans als quals sigui d'aplicació aquesta llei cooperin al seu compliment i que els Tribunals i les Autoritats als quals pertorqui la facin complir.

Barcelona, 21 de novembre de 1983

Jordi Pujol
President de la Generalitat de Catalunya

Xavier Bigatà i Ribé
Conseller de Política Territorial i Obres Públiques